

ROTTERDAM
CHAMBER MUSIC
SOCIETY

WENENEN²

BRAHMS & SCHÖNBERG

GRATIS

STREAM:
DONDERDAG 17 JUNI
OM 20.00

Wenen²: Brahms & Schönberg

Programma

Johannes Brahms (1833-1897)

Klarinetkwintet (1891)

- Allegro
- Adagio
- Andantino
- Con moto

Musici:

- *Julien Hervé*
- *Tijmen Huisingh*
- *Alejandro Trigo*
- *Wilker Paredes*
- *Céline Flamen*

Arnold Schönberg (1874-1951)

Verklärte Nacht (1899)

Musici:

- *Tijmen Huisingh*
- *Alejandro Trigo*
- *Pierre-Marc Vernaudon*
- *Wilker Paredes*
- *Céline Flamen*
- *Amke Te Wies*

MUSICI

Julien Hervé
Tijmen Huisingh
Alejandro Trigo
Wilker Paredes
Céline Flamen
Pierre-Marc Vernaudon
Amke Te Wies

RCMS: Jonge musici op weg naar een professionele carrière

Jonge musici de kans geven om meer podiumervaring op te doen met kamermuziek. Dit was de drijfveer voor Julien Hervé, soloklarinettist van het Rotterdams Philharmonisch Orkest, om de Rotterdam Chamber Music Society (RCMS) op te richten. In november 2013 gaf RCMS haar eerste concert en inmiddels zijn er vele gevolgd.

Julien Hervé: “Jonge musici krijgen niet voldoende de kans om podiumervaring met kamermuziek op te doen. Door hen aan ons te binden kunnen we in een week een prachtig programma neerzetten, hen de kneepjes van het vak bijbrengen en samen toewerken naar een concert. Die ervaring is voor jong talent van levensbelang, maar voor ons ook: we bereiden immers ook onze collega’s van de toekomst voor op hun professionele carrière!”

De chef-dirigent van het Rotterdams Philharmonisch Orkest (RPhO), **Lahav Shani**, juicht dit initiatief van harte toe. Hij is erevoorzitter van RCMS.

Johannes Brahms (1833-1897) werd in Hamburg geboren waar hij in armoede opgroeide. Al vroeg ontdekten zijn ouders zijn talent voor muziek, waarmee hij op jonge leeftijd zijn familie financieel ondersteunde. Op latere leeftijd werd hij ontdekt en onder de hoede genomen door Robert Schuman en zijn vrouw Clara. Hoewel hij zich uitsprak tegen de 'Nieuwe Duitse Muziek' en daardoor als 'conservatief' werd bestempeld, was Brahms wel degelijk een vernieuwer. Vooral zijn ritmiek was zeer modern voor zijn tijd.

Hij verhuisde naar Wenen en vestigde zich daar als componist en leraar. Hij besloot voor de klarinet te componeren nadat hij Richard Mühlfeld in 1890 had horen spelen. Werken voor klarinet waren zeldzaam in die tijd; het laatste prominente stuk was het Klarinetkwintet van Mozart uit 1789. Maar het instrument had een aantal kenmerkende aanpassingen ondergaan in de 19e eeuw en Brahms was bijzonder gecharmeerd van de lieflijke klank. Een eigenschap die hij graag wilde laten horen.

Brahms componeerde zijn Klarinetkwintet aan het einde van zijn leven en wordt vaak als 'herfstachtig' beschreven. Het heeft inderdaad een ingetogen toon, en elk deel begint met dalende melodische lijnen. Als geheel schommelt het werk gemakkelijk en gracieus heen en weer tussen majeur en mineur klankkleuren waardoor het een nostalgische sfeer krijgt.

Arnold Schönberg (1874-1951) werd in Wenen geboren uit een Hongaarse vader en een Tsjechische moeder. Zijn muzikale vorming begon vroeg en voortvarend. Hij componeerde al toen hij 8 jaar oud was. Het overlijden van zijn vader dwong hem om zijn school te verlaten en te gaan werken als kantoorklerk. Zijn muzikale loopbaan begon uit noodzaak om zijn familie te kunnen onderhouden. Hij gaf les, leidde arbeiderskoren en orkestreerde operettes. Toch heeft hij in die tijd de Verklärte Nacht kunnen schrijven, wat samen met zijn Kammer-symphonie zijn meest uitgevoerde werk is.

Verklärte Nacht is gebaseerd op het gelijknamige gedicht van Richard Dehmel. Schönberg werd verliefd op de zus van zijn goede vriend Alexander von Zemlinsky (leerling van Brahms) en trouwde kort daarna met haar. Het strijksextet is tijdens deze verliefdheidsperiode ontstaan. Het gedicht waarop het stuk gebaseerd is, is een gesprek tussen twee verliefde mensen waarbij de vrouw een kind verwacht van een andere man. De vijf in elkaar overlopende structuren van het gedicht zijn overgenomen in de muziek. In het tweede deel weerklinkt het gevoel van de vrouw over haar situatie en de blijdschap over de begripvolle reactie van de man. De gewaagde harmonieën, de fantasie van de klankcombinatie staan ver van de toen gebruikelijke klanktaal.

De première in Wenen in 1902 veroorzaakte onbegrip bij het publiek, evenals de eerste uitvoering in Berlijn 9 maanden later. Schönberg verloor echter nooit zijn vertrouwen in dit stuk, dat hem als componist gevestigd heeft. Hij werd later een buitengewoon invloedrijk en controversieel componist, muziektheoreticus en leraar compositie. In de jaren twintig van de vorige eeuw ontwikkelde hij de 'twaalftoonstechniek'.

Hoewel de vroegere Verklärte Nacht door en door tonaal is, drijven de harmonieën uit elkaar. Schönberg mengt avontuurlijke, zeer dramatische harmonieën met het concept van 'ontwikkende variatie', een term die Schönberg bedacht om Brahms' stijl te beschrijven van het voortdurend herwerken van thema's en gebaren in de loop van een stuk of een beweging. Schönberg probeerde traditionele vormen en patronen uit te breiden, zelfs bijna te 'vervormen', tot een soort muziek die onvoorspelbaar, verleidelijk en sprankelend is.

Dank

Voor de totstandkoming van dit concert zijn wij grote dank verschuldigd aan Mevr. Eline Vis, die ons ruimhartig ondersteunt. Dank aan Mevr. Anne Philippe, begunstiger van RCMS en specifiek ondersteuner van de jonge musici. Wij bedanken de Bergsingelkerk voor zijn gastvrijheid, het team van TSP Waves voor de livestream, Jan Hordijk voor de fotografie, Lucas Raggars voor het ontwerp van de grafische uitingen rondom onze concerten & Karin 't Hart voor het grondig nakijken van onze teksten.

Dit livestream concert is mede mogelijk gemaakt door financiële steun van onder andere Stichting ter Bevordering van Volkskracht, Elise Mathilde Fonds, Gemeente Rotterdam, Stichting Verzameling van Wijngaarden-Boot, Kickstart Cultuurfonds, Erasmus Stichting & Van den Berch van Heemstede Stichting.

Stichting Bevordering van Volkskracht

Elise Mathilde

Van den Berch van Heemstede Stichting

Volgende concerten

Het laatste programma van dit seizoen '5 x Contrabas' wordt zaterdag 3 juli a.s. op ons YouTube kanaal online gezet. Wij ontvangen u na de zomer graag voor live concerten.

- ⦿ Zaterdag 3 juli: aanvang 20.00 uur
YouTube

Blijf op de hoogte

Wilt u een uitnodiging ontvangen voor onze concerten? Laat dan uw e-mailadres achter op het formulier bij de entree van de kerk. Uiteraard wordt dit concert ook aangekondigd op onze website, Facebook en Instagram:
» rotterdamchambermusicociety.nl
» facebook.com/rotterdamchambermusicociety
» instagram.com/rotterdamchambermusicociety

Wilt u ons helpen of kent u mensen die dit zouden willen doen? Spreek ons even aan of zoek contact met ons via:

rotterdamchambermusicociety@gmail.com

Echter, met deze subsidies zijn we nog niet uit de kosten voor dit concert. Een ruimhartige bijdrage aan het einde van deze avond is dan ook zeer welkom!

ROTTERDAM
CHAMBER MUSIC
SOCIETY

erevoorzitter LAHAV SHANI
ereambassadeur YANNICK NÉZET-SÉGUIN
artistiek leider JULIEN HERVÉ